

Svenska Canada-Tidningen

THE SWEDISH CANADA NEW

PENNINGFORSÄNDELSE
 till alla platser i Skandinavien för
 medias och användes endast be-
 höver, autoriserade av Staten, vara
 gämsamt således gäller.
 Lägsta försämringsavgift 50 c.
 För belopp över \$100.00 speciellt
 lägsavgifter. Angående tillägg till
 alla linjer utställas. Förfrågningar
 besvaras beredvilligt.
DAHL STEAMSHIP AGENCY,
 325 Logan Ave., Winnipeg, Man.

PROVINCIAL LIBRARY LEXIKON
 Svensk-Engelskt o. Engelskt-
 Svensk. Önskas för ny-
 nare sam-fert önska lära
 sig språket. Inbundet i
 två band endast \$1.00, port-
 o. fraktkostnader.
 Canada-Tidningen
 325 Logan Ave., Winnipeg.

ARG. (YEAR) 36. (Lösnummer 10 Cts.) WINNIPEG MANITOBA, TORSDAGEN DEN 13 SEPTEMBER 1928. N:r 36

"LAND I SIKTE".

Genom dimman till Halifax. Läkarevisitationen och Anna Lenah Elgströms sagor om immigrationsanstalten.

För S. C. T. av Ivar Wennerström.

Vi stryka förbi kusten av New Foundland. Det är en klar och so- lig dag, en av de få under denna kö- dens, regnets och dimmans sommar, som är precis likadana ute på Atlan- tishavet som den varit i Sverige. Vi följa den långa ödeliga kuststräcka, som något påminner om vissa lägre kustpartier av Island. En och an- na fiskeråd är ute i den hårda vin- den, dock kanske få. Den som kän- ner svärmen av fiskeråd utanför Is- land, väntar ett ännu rörligare liv på dessa rika fiskerävar. Tumlare plöjs i eleganta bågar på östra sidan om båten, de följa varandra två och tre och deras ryvar höja sig regel- mässigt över vågerna. En och an- nan val vältrar sin tunga lekamen i vattnet och frustar upp sina vatten- strålar i luften.

Vi stryka förbi Cape Race med dess fyrtorn och dess trådlösa med- de realia masterna. Det är härifrån Atlanterflygarna starta ut över ha- vet mot öster, och det är hit de sikta på sin färd från Europa till Amerika. Och det är Cap Races trådlösa som mest sköter om rapportväsendet om dessa väghalsiga dödsöskare.

Men snart mörknar det över vår vata väg. Dimman sänker sig tät och ogenomtränglig. Sakta glider Gripsholm framåt, och ångvisslan skär ut uppehåll genom den tjocka luften. Det är intet lustigt söndags- äventyr att stryka rakt mot Canadas kust och söka in i Halifax' hamn, när ett månskligt öga tränger blott några få meter genom dimvågorna. Det är heller ingen barnlek för de små, som ha ansvaret för halthattat tusen människoliv. Varje man av befälet är på sin post, och stöna efter timme, timme efter timme, rör sig Gripsholm sökande och trevande men likväl säkert som en sömnängare. Den har dock sitt seende öga, den har sin radio. Den vet var de mötande ångarna befina sig. Därför går den som om det vore ljusan dag. Sent på kvällen höres en klocka och skymtar ett ljus där förest. Det är klockbojen utanför Halifax' hamn. En motorbåt svänger in mot vårt väldiga skeppskrov, lösen klatrar ombord och övertar befälet. Från ha- vets mörker och vrakande vägar har Gripsholm styrt rakt på klockbojen, en lysande sjömansbragd, som icke står de gamla vikingarnas efter.

Vi mötte i dimman därutöver en emigrantångare, som nyss lastat av sin invandrarbåtar. Två emigrant- ångare vänta för oss att få komma in till emigrantkajen. Därför måste vi låta ankaret gå och bida över nat- ten i den maktiga hamnen, som på

RUNT LAND OCH RIKEN.

Nytt serum för barnförslämning uppfunnet. Brittiska skörde- a'betare vägra taga farmarbete. Transcanadensisk luft- postförbindelse öppnad. N. F. får radiostation. Röda agitatorer till England.

Nytt serum för barnförslämning upp- funnet.
 Dr. Edwin W. Schultz, föreståndare för det bakteriologiska institutet vid Stanforduniversitetet i Californien har upfunnit ett nytt verksamt mot- gift för barnförslämning. Dr. Schultz har under flera månaders tid experimenterat med Indianapor, och där- vid funnit att en del av dem icke smittas av barnförslämningen. Från dessa djur har han tagit ingredienserna för detta nya serum, som redan i praktiken visat sig mycket effek- tivt.

Röda agitatorer till England.
 Ett sällskap ryska kommunistagitatorer väntas i dagarna till England för att delta i en stor internationell kommunistkongress, som skall hållas ute på landsbygden. Scotland Yard har fått underrättelse om saken, och vid alla hamnar hålls nu dubbel vakt, och dessutom ha alla försiktighetsåtgärder vidtagits för att förhindra en eventuell landstigning nå- gonstans vid kusten.

Rysk propaganda i Sverige.
 Ryska skolfartyget Leninograd har under uppehåll i Visby bedrivit bol- sjevikpropaganda med stora plakat med svensk text. Ryske ministern har jagit ett beklagande av saken och fartyget har genast fått ordir att lämna svenskt farvatten.

Brittiska skördearbetare vägra taga farmarbete.

Svärligheterna att placera de brittiska skördearbetarna på ett för alla parter tillfredsställande sätt, bliva dagligen större. Sedan statens im- migrationskommissionär, Thomas Cel- ley i Winnipeg, bekräftat att det fin- nes uppvis på lediga platser under skörden i Västen och garanterat de arbetslösa en dagersättning av icke understående \$4, ha de dock vägrat taga sådant arbete. I hundratals strogarna de in till Winnipeg och sam- las i immigrationshallarna i förhop- ping att bliva återända till hemlan- det.

SKÖRDAR CANADA 1,000,000,000 BUSH- ELS SPANNMAL I ÅR?
 I trots av frost och hagel be- räknas enligt Manitoba Pres Press en totalskörd i västra Can- ada av alla slags spannmål uppgående till 999,812,000 bush- els. Vetskördens uppskattas till 534,621,412 bushels och havrs- skörden till 313,287,218. Av korn beräknar man kunna skör- da 130,790,476 bushels, av vin- terråg 17,287,832 bushels och av lin 3,825,064 bushels.

Transcanadensisk luftpostförbindelse öppnad.

Skvadronchefen vid Kungl. Cana- densiska Flygförbandet, E. A. Earle God- frey har fullbordat den första trans- canadensiska postflygningen på 32 flygtimmar och därvid tillryggslagt en sträcka av 3,300 miles. Flygning- en har företagits 'med mellanlan- dingar i Winnipeg och Wabamun Lake, Alberta. Medelhastigheten var över 100 miles i timmen och inga som helst svårigheter uppstod sig un- der denna rekordfärd. Man beräk- nar att efter detta försök kunna etab- lera reguljära postflygningar över hela landet med mellanlandningar vid större knutpunkter.

Folkförbundet får radiostation.

Mellan de sakkunniga som utsets av den schweiziska staten och folk- förbundet är principen enighet ha- uppnåtts om byggandet av en radio- station för folkförbundet i närheten av Geneve. Med anledning av vissa tekniska, politiska och militära be- hänseligheter, som framförts från schweizisk sida mot en autonom ra- diostation för folkförbundet föreslår man nu, att stationen skall byggas i Geneve och stå under dess kontroll. Vid kristillfällen skall dock station- en ställas under generalrekskreter- ens auktoritet. Ett memorandum skall framföras vid nästa folkför- bundsförsamling av det schweiziska förbundsrådet.

Manitoba	2,600,125
Saskatchewan	13,790,854
Alberta	6,707,526

Medelskörd för provinserna torde uppgå till respektive 22, 21 och 28 bushels per acre.

Två nya atlantjättar under tysk flagg.

VAD EN BLIND TROR OM VÄRLDEN.

Nebraskaflicka född blind får vid 18 års ålder se värld- den.

Här föreställer sig en blind män- niska den värld, som han eller hon icke kan se?

En ung flicka, miss Joan Getz, som bodde tillsammans med sina för- äldrar i Lincoln i staten Nebraska, U. S. A. har varit blind allt ifrån föd- seln. Läkarna gävo icke förklarande hopp om bättring, och allt blev inriktat på att göra livet så ljus och lyckligt som möjligt för den lilla in- telligenta flickan.

Det vi nu skola berätta hände i Joans 18:de år. Hon hade vuxit upp till en stor och vacker flicka, och när hon talade gjorde hon ett intelli- gent och väkt intryck. En kvil i- sagt hon framför radion i hemmet med telefonerna för öronen. Hon förklarade själv, att hon plötsligt un- der ett föredrag, hon lyssnade på, kände som en elektrisk gnista för- genom huvudet på henne. Och så fick hon den förmöjelsen, som vi säkert alla haft, men som ingen av oss kan minnas, emedan vi gjorde- dens erfarenheten omedelbart efter vår födelse, hon såg, men kunde icke uppfatta vad det var. Det förekom henne som om hon stod i ett rum upplytt av olikartade ljus. Först förstod hon icke, att dessa nya sin- nesintryck häringades henne genom hennes ögon, men så hittade hon på att sluta ögonlocken, då blev allt mörkt, som det förut varit. Då för- stod hon att det hade skett ett mir- akel — var det den elektriska stöten som åstadkommit undret, eller var det de vid födseln skadade nerverna?

"Bremen" och "Europa" Nord- deutscher Lloyds modernaste ångare som på fem dagar göra resan över "dam- men".

BREV TILL S. C. T.

För några dagar sedan löpte de båda 46,000-tonnarna "Europa" och "Bremen" — den tyska handelsflot- tans inte bara elegantaste utan också största fartyg — av stapeln. Därmed inträffade även en ganska märklig händelse inom sjöfartsvärlden, ty det torde väl aldrig tidigare ha hänt att ett och samma rederi inom två dagar d. v. s. praktiskt taget samti- digt, kunnat sjösätta två dylika oce- användare.

På våren 1929 komma de båda farty- gen, som vardera skola kunna här- berga 3,200 personer, att anträda sina jungfruresor på en den interna- tionella samfundels livligast trafiker- ade sjövägar, nämligen mellan Bremen och New York.

Det är inte mer än 10 år sedan Tyskland arbetat sig upp till fjärde platsen bland världens nationer. De främsta platserna intagas av Stör- britannien (26 milj. br.-reg-ton), U. S. A. (14.4 milj. br.-reg-ton) och Japan (4 milj. br.-reg-ton), sedan följer Tyskland och därefter Italien och Frankrike.

FA HOPPLÖST SJUKA AV- LIVAS?

Nytt tjeckiskt lagförelägg vill giva rätten åt läkarna.

Ett nytt under utarbetande varan- de tjeckosovjetiskt lagförelägg skall, enligt vad Ceeko Sovjet uppger, gör- a dömdad av hopplöst sjuka levigt.

Beträffande nybyggnader kommer Tyskland som god tvåa bland skeps- byggnadsnationer. I spesten står nar- turligtvis Storbritannien som den 30 juni i år hade 1.2 milj. br.-reg-ton un- der byggnad, varpå följer Tyskland med 87 fartyg om 467,000 br.-reg-ton. Därefter komma Holland med 173,000 Italien med 154,000, Frankrike med 125,000, Ryssland med 115,000, Japan med 111,000 och Sverige med 101,000 br.-reg-ton.

Amerikas ambassadör i Berlin, dr. Shurman, som vid "Europas" stapel- avlöppning på Tysklands största varv, Blohm & Voess, höll dopet, beteck- nade de tyska sjöfartsmän, som kun- de åstadkomma dylika prestationer såsom "beslutsamma, tappra och fö- retagsamma". Han trodde sig också vara spå att, "en ny epok inleddes för Norddeutscher Lloyds sjöfartsverk- samhet".

BYRD HAR STARTAT.

Tvenne ångare, en flygmaskin, tre Fordsontraktorer, två snöbilar jämte proviant för tre år blir utrustningen.

Tillbaka under juni månad 1930?

Konkurrensen vid uppköpet av upptäcktsresultat med flygmaskiner har varit så skarp sedan maj 1925, att för närvarande endast några större flygningar till ökända delar av jordklotet kvarstå. Den, som just nu tilldrager sig största intresset, är Byrds expedition till Sydpolen, för vilken förberedelserna nu äro slut- födda. Expeditionen har nu också startat och begivit sig av på sin risk- fyllda färd.

Byrd påstår, att upptäcktsfärden liksom krig vinna genom förberede- lser, och ingen polarexpedition nar någonsin förut blivit planerad med så stor omsorg som den Richard E. Byrd nu leder till Sydpolen under slut- et av detta år.

Två ångare lämnade New York för expeditionen ifråga, som består av 55 man. Byrd, hälften av personalen och 50 hundar medföljde "Samson" ett fartyg, särskilt byggt för arktiska expeditioner, vilket kommer att av- gå genom Panamakanalen till Stev- ertsöarna vid Nya Zeeland.

Aterstående medlemmar av expedi- tionen avreste till Stevartsöarna med "C. A. Larsen", ett 1600-tonns norakt valfångstfartyg, som användes för transport av all bensin och olja, som behöves ävensom största delen av förråden, däribland föda för tre år. Vid Stevartsöarna överföres aeropla- nen och hela utrustningen från "C. A. Larsen" till "Samson", som sedan avgår till den plats, där huvudbasen skall anläggas. Denna blir praktiskt taget en stad för sig med verkstä- der, magasin, radiostation, flyttbara hus etc.

Byrd hoppas att vara tillbaka un- der juni 1929, men om Sydolen icke kan uppnås före den första mars 1929 kvarstannar expeditionen i Södra Is- havet under ett och ett halvt år. I så fall är det meningen, att ungefär 40 man skola stanna hela vintern över och följande sommar för att göra observationer och upptäckter. Resten av expeditionen avseglar i mars 1929 till Nya Zeeland, som blir dens vintervarter. De stanna där till i december 1929 och fara då tillbaka.

Tre flygmaskiner medföras, däru- en 3-motors maskin kallad "Floyd- Bennet", som tvöligen skall använ- das för att uppnå polen, samt två 1- motorers maskiner, som äro avsedda för upptäcktsarbete och anläggandet av utposter, vilka skola placeras på ungefär 100 miles avstånd från var- andra.

Hundslädar, med vilka bensin, olja och andra tillbehör för utposter ut- transporterats medföras även jämte tre nya Fordsontraktorer och två s. n. snöbilar. Traktorerne äro av- sedda för tungt arbete och för trans- port över isbeland ojämn terräng.

där hundar och släddar icke kunna komma fram. Snöbilarna utgöras av Fordbilar, försedda med skidor fram- till och kryckspjorandning baktil. Denna expedition erfordrar förbe- redelser av exceptionell art. Som ett exempel kan endast nämnas langar- konstruktionen. Hangarer av vanlig typ kunna icke möta de arktiska vä- derleksförhållandena utan ofantliga hål komma att sprängas i isen och flygmaskinerna att införas och över- täckas i dessa.

Byrds erfarenhet under hans "kpe- dition till Nordpolen har visat lämp- ligheten av att upphetta flygmaskins- motorerna innan flygningen. Varje motor ävensom smörjolan kommer därför att uppvärmas under ett par timmar genom en uppvärmning som gjorts av en av deltagarna i expedi- tionen. Denna uppvärmning består av en äldskär canvaskåpa, som fästes intill motorerna med en omkring en meter lång tub, som utgår från de lägst liggande cylindrarna. I denna tub placeras en liten bensinugn och då motorerna och oljan ha tillräck- ligt upphettats, avgäses kåpan, oljan påfylles motorerna, vilka därefter omedelbart startas.

Sydpolen ligger omkring 1,900 miles avlägsen från den föreslagna ut- gångshäsen. För att fullborda flyg- ningen från denna på till polen blir det nödvändigt att flyga mer än 2,900 miles ut mot mellanlandning, ett före- tag som kan jämföras med att flyga över Atlanten från New Foundland till England. I föreliggande fall blir det så mycket mera riskabelt som väderleksförhållandena bli svåra att förutbestämma, och den största far- an är att vänta från de svåraste snöstormar, som plötsligt uppstå i de antarktiska trakterna.

Det är också med spänning som företagets utgång avväntas, då cha- raktererna för en lycklig utgång måste sä- gas stå lika för och emot.

Saskatchewan exporterar linnhalm till Skottland.

En Glasgow-firma, The Pritchard Flax Fibre and Pulp Co. Ltd., Glas- gow har till provinsens Saskatchewan jordbruksdepartement inlänt ordres å betydande kvantiteter lin- nhalm för export till Skottland. En av direktörerna i bolaget, R. L. Prit- chard avlade nyligen besök här i lan- det och förväntade sig storligen över de canadensiska farmarnas oförnä- ga att kunna finna avsevärdning för den ytterst värdefulla linnhalmen. Han inledde då underhandling med myndigheterna om betydande expo- rter och de nu avgivna orderna äro en direkt följd av detta besök.

Berlins mystiska Buddatempel.

Ute i en av Berlins förorter, Froh- nau, ligger ett buddatempel, som har grundats av en tysk läkare Paul Dahlike, vilken på sin tid övergick till buddismen och så småningom även samlade en liten krets av tyska tros- följare omkring sig.

För någon tid sedan försvann dok- tor Dahlike och polisen företog oger- stiska undersökningar utan att dock kunna finna honom. Hans lärjungar ha senare meddelat, att han på grund av överskränkning hade ådragit sig en hjärtsjukdom och att denna slutli- gen medfört döden. Strax innan han avled, hade han yttrat önskan, att man skulle begrava honom i närheten av templet och man försökte även erhålla myndigheternas tillåtelse, vil- ken emellertid blev nekad. Doktor Dahlike bad nu sin omgivning att be- grava hans kvarlevor i hemlighet i templet trädgård och i hemmannen hämtade honom, upplydde man hans sista önskan. Polisen har återigen företagit undersökningar, men trots allt har man icke kunnat finna den buddistiska doktors grav.

templet. Ofta hade hans lärjungar — både manliga och kvinnliga — vilka även bodde i templet, bett honom att göra ett testamente, men han nekade alltid, och detta har nu medfört, att de verkliga arvingarna ha anmält sig för att taga sin egendom i besittning.

I februari nästa år måste de bud- disterna, som ännu bo i templet, lämna detsamma, om de inte förmå åstad- komma 3,500 mark, för vilken sum- ma de kunna få lov att hyra temp- let för ett år. Det förefaller emellert- id omöjligt, då dr. Dahlikes kvar- vandande lärjungar, vilka leva i templet numera endast uppgå till sex. De ställa inga fordringar på livet, ha inga pengar, de leva endast för att värda den buddistiska doktors kvar- lätningskap. Deras liv är fullkomligt asketiskt. I spesten för den lilla kretsen står en f. d. hög ämbetsman, som övergått till buddismen, vidare märkas en trädgårdsmästare samt ett flertal kvinnliga lärjungar, bland vilka en grevinnas Monts betecknas som den mest markanta. Det är nämligen var en utomordentlig kända av sanskrit och pall. Det är vi- ssnen hon som skaffade dr. Dahlike finansställt understöd, så att templet i Frohnau bei Berlin skulle kunna bli medelpunkten för den buddistiska rö- relsen i Europa.

Silverringen med ormen.

I en juvelerbutik i Faubourgkvar- teret i Paris utspelades för någon tid sedan ett blodigt drama, som uppvis- ar många mystiska detaljer.

Man har ännu ej lyckats identifi- era honom, men man tror, att han är ryss — hans brutna franska kunde bl. a. tyda på detta. Polisen antar, att mannen varit stinesrubad, nå- got som dock biträdda förnekar, då han uppträtt fullkomligt redigt och lugnt. Emellertid förefaller det ute- slutet, att ett rikmord föreligger, an- nars hade han säkerligen föredragit den dyrbare av de båda orm- ringarna.

(Forts. å sid. 3.)

(Forts. å sid. 3.)